

Markbearbetning och renbete. Information om pågående undersökning.

Olof Eriksson¹ & Tuomo Raunistola²

¹ Renförsöksavdelningen, Sveriges Lantbruksuniversitet, Växtbiologiska inst., Box 559, S-751 22 Uppsala, Sverige

² Renförsöksavdelningen, Sveriges Lantbruksuniversitet, Box 77, 923 00 Storuman, Sverige

Syfte

Att beskriva markvegetationens (fält-och botten-skitt) långtidsförändringar efter markbearbetning inom det svenska renskötselområdet med tyngdpunkt på renbetesväxterna.

Metodik

Markbearbetningsmetoder vars effekter har studerats är plöjning, harvning samt högläggning.

Studien bygger på material som insamlats genom engångsmätningar från markbearbetade provlokaler. Med hjälp av Domänverkets skogsindelingsmaterial har ett antal olikåldriga behandlade skogsförnyringar valts ut, så att relevanta åldersserier uppnåtts. Materialet har begränsats vad gäller vegetationstyp, jordart, fuktighetsklass samt behandlingsform till de mest förekommande kombinationerna inom det svenska renskötselområdet.

Fältarbetet har utförts under tre säsonger under sommaren 1987, -88, -89.

Fält- och botten-skiktet har beskrivits, dels genom att procentuell täckning av förekommande växter/artgrupper har registrerats, dels genom att den relativa frekvensen av olika delformer dvs. tiltor, fåror samt intakt mark har noterats. «Standing crop» inom de bevuxna delformerna har även bestämts.

Preliminära resultat

Vegetationsutvecklingen sker snabbast under de första tio åren. Direkt efter plöjning är andelen kvarvarande vegetation ca. 25 %, motsvarande andel direkt efter harvning är ca. 50 %. Ännu 20 år efter plöjning har inte vegetationen nått samma täckning som förekommer i de mogna kontrollbestånden.

Utvecklingen verkar ske något långsammare på de harvade lokalerna. Ca tio år efter behandlingen är andelen vegetation nästan det samma på de harvade som på de plöjda lokalerna trots de store skillnaderna i andelen vegetation ett år efter behandlingen.

De typiska skogsväxterna dvs. blåbär, kråkbär, samt skogsmossorna (*Pleurozium schreberi*, *Hylocomium splendens*) minskar kraftigt direkt efter ingreppet. Däremot kruståtel samt de typiska pionermossorna (*Polytrichum piliferum*, *Ceratodon purpureus*) ökar kraftigt, ca. 30 % under de fem första åren.

Angående mera detaljerad metodik samt preliminära resultat hänvisas till det kommande proceedings från 5:e Internationella Renforskar-kongressen.